

INTENCIONALITA

(mentálny stav)

Daniel Dennett:

(funkcionalista)

Intencionalita:

- nástroj v oku pozorovateľa, interpretácia správania systému (v rozpore so Searlom aj základným funkcionalizmom)
- Ako získavajú intencionalitu naše myšlienky?
→ HOMUNKULARIZACE (hypotéza človečika, ktorý v hlave lúšti myšlienky a priradzuje im významy):
 - * Homunkulus = spôsob vysvetľovania
= intencionálne stanovisko popisujúce interakcie komplexných homunkulí. Každú časť popisujeme jednotlivo až na základnú úroveň. Od inteligentných (nič nevysvetľujúcich), ku čisto kauzálne popisujúcich (nejednoduchších).
= metafora označujúca miesto prebiehajúcej vedomej skúsenosti
 - * Homunkula môže byť pozitívna = postupné rozoberanie pojmu, až sa dostaneme na základnú úroveň (ako malá homunkula), výsledkom je funkcionálny rozklad, až do fyzikálnej úrovne (jednoduchá kauzálna oblasť)
- Čínsky pokoj (podľa Denneta) = nie je nič proti ničomu
= intencionálny postoj, rovnaký ku človeku aj ku pokoji
= Intencionalita nie je vec v čínskom pokoji ani
v hovoriacom (je to uhol pohľadu, nie je autentický) [*kritizuje čínsky pokoj*]

Druhy postojov:

- spôsoby popis okolitého sveta
- účel = vysvetliť a predikovať správanie

Fyzikálny postoj (materiálny):

- predikcia budúceho správania fyzikálnych objektov
- platnosť fyzikálnych zákonov (gravitačná sila, teplota, pohyb,...)
- posudzovanie vlastností neživých objektov
- svet prírody

Projektový postoj (mechanický):

- predikcia správania technológií (auto, mobil)
- očakávanie určitého správania vzhľadom na účel veci
- riskantnejší než fyzikálny postoj (väčšia pravdepodobnosť chybnéj predikcie, ak vec nefunguje tak ako má)

Intencionálny postoj:

- výhradne ľudská záležitosť (pranie, presvedčenie)
- interpretácia správania nejakej entity (osoby, živočícha, artefaktu,...), akoby bola racionálnym konateľom (má vnútorné myslenie a správanie)
- [napr. „Čo ten mobil chce?“ „To auto ma chce prejsť.“]
- metóda využívajúca podobnosti k odhaleniu rozdielov
- najriskantnejšia, najrýchlejšia, najsprávnejšia
- ANTROPOMORFIZMUS: predikujeme podľa seba (ako by sme sa zachovali my)
→ podľa Dennetta je neškodná
- umožňuje porozumieť veciam (interakcia s okolitým svetom)
- dve interpretácie: blízkych ľudí

nemysliacich vecí

ELIMINATIVIZMUS

(mentálne stavy = preludy)

Ľudová psychológia:

- popisuje ľudské správanie
- existencia vnútorných mentálnych stavov
- vysvetľuje a predikuje
- treba eliminovať mentálne stavy (v behaviorizme: priať, chcieť, rozumieť)
- úplné nahradenie podivných pojmov presnejšími pojmami (aby odkazovali len k správaniu)
- POSTOJE k ĽP:
 - * Funkcionalizmus= snaží sa popísať ľudové pojmy psychológie, funkcionálna analýza (napr. pranie)
 - * Eliminativizmus= zbytočná, vôbec neexistuje
- [predpoklad jej existencie]

manželia P. Churchlandoví:

Patrícia = neurologička a neurobiologička s presahom do filozofie

Paul = filozof s presahom do neurobiológie

- Je ĽP teória?
(Ak sa ĽP snaží popísať naše jednanie, tak sa správa rovnako ako iné teórie, kt. vysvetľujú svet. Motivácia je rovnaká ako pri iných vedeckých teóriách)
- objekty teórie: presvedčenie, pranie, schopnosť rozumieť (mentálne stavy)
- Ak je ĽP teória= môžeme ju nahradiť inou teóriou (rovnaký proces ako v iných vedách)
- Ak nemá správne predikcie, nahradíme starú teóriu novou (ako pri teórií vývoja tepla):
 - a) premostujúce zákony = stará t. je špeciálny prípad, novej širšej t. (newtonovská fyzika: platí aj po prepísaní, vieme ju získať z obecného rámca)
= [staršia t. je pohltená novšou t.]
 - b) staršia t. (zavrhnutá) je nahradená novou t. s novými zákonmi
→ ĽP je stará a bude nahradená (pranie musí byť eliminované)
(napr. mentálne stavy → mozgové stavy)
- MOTIVÁCIA: zbaviť sa ĽP nahradením
- Sieťová teória významu: význam slova je určený vzťahom k iným významom (s akými symbolmi je spojené):
 - c) majú význam, ale nie je nič, čo by bolo s nimi spojené, k ničomu nereferuje
 - d) ich význam je daný použitím v danej teórii

Argumenty proti ĽP:

(spôsob usudzovania = deduktívne–nomologický model)

- nie je to privilegovaná teória
- nepredikuje nové fakty, zistenia
- nevysvetľuje všetky psychologické javy
- existuje lepšia t. (pracuje s inými predikciami, s rovnakou materiálou - mozgové stavy)
- neuroveda popisuje jej objekty lepšie
- pojem pranie nič nevytvorí (nie je nič v mojej hlave, na čo by to bolo možné redukovať, toto slovo dáva zmysel iba v celej sieti)

Intencionalita:

- nie je nikde (ani v oku pozorovateľa)

- nie je tam žiaden objekt, iba postupnosť kauzálnych vzťahov

NÁMITKA:

- to, že vnútri niečo je (pranie) je klam, iluziorná zavádzajúca introspekcia (nie je nič okrem percepcie)
- samy na sebe aplikujeme rovnaké správanie ako na
- introspekcia nie je neomylný kanál! (nie sme experti na sebe sama)

(Churchlandovci netvrdia, že by sme sa toho mali úplne vzdať, ale uvedomiť si, že jazyk je inštrumentálny. Nemáme ho ontologizovať (ničomu, čomu neodpovedá).

Steven Stich = čínsky pokoj:

- čínsky pokoj rozumie čínsky → stačí mať správny sémantický stroj
- dôležitá je reč o sémantike
- nástroj ako ukázať, že intencionalita je iluziorný koncept
- Pointa: dôležité je vnútro pokoja
- (ak sa mentálne stavy nemôžu redukovať, mali by sa eliminovať)
- správny je kauzálny popis

MENTÁLNE STAVY:

Churchlandovci a Stich → nepotrebujeme ich vysvetleniu správania, sú mätúce

Dennett → je to užitočný nástroj